

Nr 16.

Av herrar **Olofsson** i Höganäs och **Nilsson** i Landskrona, *angående viss ändring av tuberkulosförordningen.*

Enligt tuberkulosförordningen kan hälsovårdsnämnd på hemställen av läkare förordna, att person, som av läkare misstänkes vara behäftad med smittosam tuberkulos, skall på hälsovårdsnämnds bekostnad undergå läkarundersökning.

När tuberkulosförordningen, som antogs av 1939 års riksdag, förbereddes, föreslog kungl. medicinalstyrelsen, att förordningen skulle innehålla en bestämmelse enligt vilken person som konstaterats vara smittobärare genom länsstyrelses beslut skulle, efter framställning från hälsovårdsnämnd och sedan förste provinsialläkare blivit hörd, kunna åläggas att låta inlägga sig på vårdanstalt. En sådan bestämmelse ansåg sig emellertid departementschefen vid den tidpunkten icke kunna medtaga i förslaget till riksdagen.

Nu sedan förordningen varit i kraft i tre år ha hälsovårdsnämnder och läkare i stor utsträckning gjort den erfarenheten, att om bestämmelserna angående s. k. tvångsundersökning skola leda till önskat resultat, måste förordningen också ge myndigheterna möjlighet att, om så skulle anses erforderligt, tvångsmässigt omhändertaga konstaterade smittobärare. Man har nämligen på många ställen stött på fall då personer, som konstaterats vara farliga smittobärare, vägrat att låta sig inläggas på vårdanstalt. Inför en sådan vägran ha de hälsovårdande myndigheterna stått maktlösa.

Det har rests betänkligheter mot ett tvångsförfarande i dylika fall, och det är onekligen ett mycket ömtåligt område det gäller. När det emellertid gäller epidemiska sjukdomar har sedan länge tillämpats ett tvångsförfarande, varför principen om den sjukes obegränsade frihet att bestämma angående sin vård redan är bruten.

Det kan invändas, att när det gäller tuberkulossjuka, så innebär det i regel en längre sjukhusvård än beträffande personer som drabbats av epidemisk sjukdom. Och en sådan invändning är riktig. Det finns emellertid läkare som förmena, att en tuberkulös smittobärare kan vara farligare för sin omgivning än en person som drabbats av någon av de mera vanliga epidemiska sjukdomarna. Man bör ju också beakta, att det inte är fråga om en internering i vanlig mening, utan endast en åtgärd för att bereda den sjuke den bästa tänkbara vård för hans sjukdom.

När frågan om tuberkulosförordningen behandlades av riksdagen framhöll statsrådet Möller, att han icke hyste några principiella betänkligheter

mot ett tvångsförfarande, som avsåg att förhindra en konstaterad smittobärare, att åstadkomma en skadegörande verkan på sin omgivning. Statsrådet ansåg emellertid att det vore andra frågor, bland annat frågan om samhällets ekonomiska bistånd åt de omhändertagna, som borde klarläggas innan man vidtog så långt gående åtgärder som en tvångsinläggning på vårdanstalt.

Det är givetvis ett, i förhållande till antalet konstaterade smittobärare, ringa antal personer som vägra att följa läkares och hälsovårdsmyndigheters föreskrifter, men det har tyvärr visat sig att det är så många, att de genom sin vägran på ett betänkligt sätt förmå neutralisera verkan av de lovvärda samhälleliga insatserna för tuberkulosens bekämpande.

Det är mycket som tyder på att tuberkulosen under den senaste tiden fått en ökad utbredning i vårt land. Det torde därför vara påkallat att undersöka möjligheterna för ett effektivare bekämpande av sjukdomen.

Med stöd av vad som ovan anförts få vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära en skyndsamt utredning angående förutsättningarna för en komplettering av tuberkulosförordningen, så att de samhälleliga myndigheterna givas ökade möjligheter att, där så anses påkallat, omhändertaga av läkare konstaterade smittobärare samt i samband därmed under vilka förhållanden samhället bör ekonomiskt bisträcka sådana omhändertagna.

Stockholm den 15 januari 1943.

Ake Olofsson,
Höganäs.

Karl J. Nilsson,
Landskrona.
